

אחרי שלוש אבי סיון
צופה במפה של הכפר
שננטש ב-1948. ידוע לטמן
בזיכרון את הבנים שהיו
שם. צילום: אלכס מרז

"הבית הלבן"
המשמש כגלריה
השריד היחיד לכפר
הפלסטיני אל-מע'ין

נוכי הכפר
המודרניים של
הציר דיוויד גוס

"הבית הלבן" עבדאללה אברסמה היה אב
גרי סקס במרוצת מים במרוצתה,
בגניבת החבלה במסגרת הישיבים
באחד. הצורה שנו של הרגו כמו
אבי פלמ"ח היא שלא היה שם אף אחד
משלים עכשיו, הוא מסיף בנייה.
לרבריו, כשהוא מלחמת המעורר כוח
הללו למצרים ומסע לחאן יונג. "כל
העולם הכיר בתוקנות של הפלסטינים
ובזכות שלהם להגנה עצמית ולעצמאות.
התעוררה זה אינה תרבות, אינה אמנות,
היא תמימה".

אז מה תעשה כדי שהתעוררה לא
תקיים במספר של רבין
"לחיים פרי ים רעות מסוף, זה לא
תמיד מתיישבת עם אלה של העיבור
בעיניו. בעיניו יש טעם לפגם שרבו כוח
דוגם כאן, ועוד בזמן מה ובמפגש נפיש כמו
עכשיו, אני עצמי לא אפעל בעניין, אבל
אשכנע אחרים לא לבקר בתערוכה ולא
לתת לה יו. אני מתקשה לרובין מדוע אין
גוף ציבורי שמאשר או מוסל תערוכה
כאלה".

שיריבו מספר שאין זו הפעם הראשונה
שעניין פליטי אל מע'ין נקף ועולה לפני
כשנה, לרבריו, הגיעה עיתונאית אגב
ליה אל ביתו של חבר נירים חיים סולו,
כשבו של אחד מפליטי הכפר שמתגורר
באנגליה. היא ניסתה לראיין אותו והקי
שתה בשאלות כרוגמת "מדוע לא תחזיר
את הבית לברווי שנו כאן לפני שהקיבוץ
קם".

גם ראש המועצה האזורית אשכול, גדי
ירטני, ועם על התעוררה של ברוגש
סיידאפריסיו. "הייתי כפפה שלא יתאר
מסר לאנשים כמורה להציג כאן עמדות
כאלה, ועוד אצלנו בבית", הוא אמר. "לא
מדובר בתערוכה תמימה אלא כקריאה
לפלסטינים לחזור הבת. זו אמירה קשה
של קבוצה קיצונית שאסור לתת לה מתי
הזן פה".

זו תערוכה שסתם באה להלהיט יצרים.
אני שוקל לפנות אל משרד החוץ בבקשה
שלא יתיר למו שהתקן בה - אותו פלסטיני
מאנגליה - לבוא ולבקר בה. דיברתי עם
האוצר חיים פרי וניסיתי לשכנע אותו לא
לאפשר את קיום התערוכה, אבל הוא לא
מוכן לחדת מהעץ. "החזרות סוערות סביב זה"
וגם לא רואה את עצמי ככגור, אבל אקוה
שכמה שפחות תושבים יבקר בתערוכה".

חיים פרי, כאמור, סבור שאין עילה אביר
תית לכיטול: "החזרות סוערות סביב זה"
ערכה לאחר שתבניה פורסמו בפייסבוק
האזורי שיעיטונאי מ'סקור ראשון הוא
לחדת, אבל אני מרגיש את כולם ומבטיח
שלא יגיע בקיבוץ עשרות פלסטינים לני"
רם כדי לגולל את האריות והתבנים".
אתה חייבם שהידידים יבאו מפרוסי
רביה

ובירים וגיר עין, ק"ע שטוענים שלא
מורכב בכפר שנטש אלא כמורה בר
וחת שלא זכרה למעמד מוכר, הם אופי
רום שהיו שם רק כמניס מכון ובית מרכזי
אחד, שהוא הבית השימך לגלריה. האיש
מפנה מאשש את המורה שאכן היה זה כפר
גרול, בן 3,000, תושבים, שהשתרע על
שטח של 55 אלף דונם, שעליו נמצאים
היום הקיבוצים. בראי לרביץ שהשטח של
האן יונג, שם גרום כיום פליטי הכפר, גם
הוא בן 55 אלף דונם, אבל כמות התושבים
בעיר מגיעה ל-180 אלף, מסורף לגמרי".

ליר וברוך
"אני יודע, מה שאני כן יודע זה שפ'
רמזיקות פלסטינית שנפצעה מירי צלף
ישראלי הוא בת דודו של סלמאן סמת'
ראיין בתערוכה. חבל לי שהוא לא יכול
לבוא לפתוח ולראות את מה שיצא מה
מפגש איתו".

קוד אל האן יונג עם משפחתו הרחבה, בן
דודו, גיאורדי יודע ומתגורר באנגליה,
תרם להפקת התערוכה. על קירות רמב
נה יוצגו ציורים ריאליסטיים מנופי הכפר
המרווינים של הצייר רוזייר גוס, ועבר
הוא ריבוי ישימו קלות בעד ונגר זכות
השיבה של הפלסטינים אל הכפר שנטרם.
עוד בטרם נפתחו התערוכה, כבר ניב
תה תרועות גדולה מכיב אחד המיגנים
המריכיים שבה, "מלאך ההיסטוריה" שבו,
דווקא כימים שסתפק הילדים המוכר כל
כך - העיפוף - הפך לשם גרדף לסכנה
בעיניו עזה, יוצג שם עיפוף שעל יריעתו
צויר משחור של הכפר אשר על אדמתו
הוקמו לאחר מכן הקיבוצים נירים, ניר
שן, מנן ועין השלושה.

חף קלות המתנגדים והתעניינות
הגברת של התקשורת בנושא, מתקשים
כרוגשטייןאפריסיו והאוצר חיים פרי
גיר עין להמשיך ולעבוד על התערך
כה הם נחויים לפתוח אותה לקהל הרחב
במיעד שנקבע וליקים רבייה על הנישא
השעון. כי כבר, נמנה כרוגשטייןאפרי
סיו להנציח את טבה הלהבות. "חיים פתח
לי ברצון את הדלת להציג את התערוכה
בגלריה שבקיבוץ, אבל התקשה להשלים
עם העיפוף הגדול. הוא ביקש שלא אבי
ניס לשם טרוו. הרגעתי אותו האמרת לי
שאת העיפוף הזה עשיתי בעצמי, ושהוא
לכל היותר יאתגר מחשבתית את תושבי
העיפי".

מה אתה בא לומר במיגע הזה?
"סתם חברים ותיקים משני הקיבוצים
החלטו להצילם האוויר, ויפיע בתערך
כה מוסר באורך 22 דקות על ויכוחותיו
של אברסמה. כילר שנאלץ לעזוב ולע
ל"ם יו היה חתום במאבו על הארץ הוו.

אל העיר הגדולה, תל אביב, כבר תקופה
ארוכה הוא פעיל למען זכויות אדם ובש
נת 2001 אף הקים את "זכורות" - עמותת
ישראלית שמטרה להעלות בקיבוץ הציבור
היהודי את המודעות לנכבה ולקיום את
זכות השיבה לפליטי מלחמת העצמאות.
לפני ארבע שנים, ארזי ססיים את
דברו בעמחה, הקים עם וונתו, אלאנוד
מרה, את מעבדת המחקר והאמנות
"דה קולוניאליזם הישראלי", כהגדרתם.
לאחרונה הוציא השניים ספר בשם "זכ
כנה בערות". כרוגשטיין מאמין ארוק
בזכות השיבה של הפלסטינים אל ביתם,
אבל כאדם מוסרתי וראלי הוא מבין שהר
כר בלתיאפשר ולכן הוא שב ומתען את
הגרטיב הפלסטיני - כמייחד באמצעים
אמנותיים - מדוע כוונה להכיר לישראל
ל"ם יו היה חתום במאבו על הארץ הוו.

החלטת להציג את העד הפלסטיני בלב
האזור רווי הקסאמים עוררה כמובן תגרי
עזה - עיפויני תבערה, בלוני
נפץ והפגנות אלימות על
הגדר - בשבוע הא
יור. יש המוענים שוו פרוכוכיעיה אחרים
אמרים שהיו אלה אנשים שעסקו כבר או,
לפני יותר משבעים שנה, בעיסק נפשה,
כר שאין צורך לחוס עליהם יותר מדי.

סילו לא רי בצורה כמחוז הבתי'
כוח על התברים והבירות בעיסק
עזה - עיפויני תבערה, בלוני
נפץ והפגנות אלימות על
הגדר - בשבוע הא
יורגס עליהם "כאב
ראש" ורש, הפעם
מבית, במרכז הדיוכה
סיניס עכשיו בין אנשי
הקיבוצים נירים וגיר עזה שבה
כל אסכול עומד מנחה אתה, המכר
נה "הבית הלבן". מדובר בשריד היחיד
לכפר הפלסטיני אל מע'ין שהיה שם עד
שאנשיו נטשו אותו במלחמת העצמאות.
ברבות השנים הפך המיקום לגלריית
אמנות, האלים כעה הוא תחה מעין סגרי
דה טעגל - כשיוצגו בו עבודות מיציגי
מבחה לשיבה של אנשי הכפר, סכרוו אל
האן יונג בשנת 1948.

חיים פרי, זכ בסך
הכול תערוכה
קצת אחרת